



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 43/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ľubou Berezňaninovou, Hlavná 45, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 60 Cb 490/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 60 Cb 490/2015 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ je v postavení žalobcu účastníkom namietaného konania vedeného proti spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“). Namietané konanie začalo 20. novembra 2015 podaním návrhu sťažovateľa na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 2 766,52 € s príslušenstvom z titulu neuhradených faktúr. Na základe výzvy okresného súdu z 22. januára 2016 sťažovateľ doplnil prílohy k návrhu podaním z 29. januára 2016. Z dôvodu následnej nečinnosti okresného súdu sťažovateľ 30. augusta 2017 podal sťažnosť na prietahy v namietanom konaní predsedovi okresného súdu. Predseda okresného súdu v odpovedi na sťažnosť z 20. septembra 2017 konštatoval, že k zbytočným prietahom v namietanom konaní došlo v období od 26. marca 2016 do 6. septembra 2017, a to z dôvodu vysokej pracovnej zaťaženia konajúcej sudkyne. Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 10. októbra 2017 v neprítomnosti štatutárneho zástupcu žalovaného. Okresný súd pojednávanie odročil na 28. november 2017.

3. Podľa názoru sťažovateľa postupom, resp. nečinnosťou okresného súdu v namietanom konaní dochádza k zbytočným prietahom, pričom v odôvodnení sťažnosti bližšie argumentoval:

„Predseda Okresného súdu Banská Bystrica síce uznal sťažovateľovu námietku, že v jeho veci došlo k zbytočným prietahom v konaní, to však samo o sebe neodstraňuje tieto prietahy, ani dôsledky z toho plynúce. Najmä to, že sťažovateľ je bez svojho zavinenia v pretrvávajúcom stave právnej neistoty ohľadne výsledku konania, ktoré inicioval.

... Predmetom súdneho sporu, v ktorom došlo k zbytočným prietahom v konaní je zaplatenie sumy 2.766,52 Eur s prísl., z dôvodu neuhradených faktúr. Sťažovateľ vykonáva podnikateľskú činnosť ako SZČO. V prejednávanej veci došlo k situácii, keď za prácu, ktorú pre žalovaného vykonal, nedostal zaplatenú odmenu podľa dohody, ktorú mal so žalovaným uzavretú. Žalobca predložil konajúcemu súdu všetky listinné podklady, ktoré k veci mal k dispozícii. Žalovaný však tvrdil, že sťažovateľ v rozhodujúcom období preňho vraj nevykonal žiadne práce a ním neuhradené faktúry tak považuje za neoprávnene vystavené. Vo veci stále prebieha ďalšie dokazovanie...

Podľa názoru sťažovateľa prejednávaná vec nie je nijak právne či skutkovo náročná. Nevyžaduje si napr. štúdium cudzích právnych predpisov, či aplikáciu právnej úpravy EÚ,

či judikatúry ESD a pod.. Nejedná sa ani o vec, kde by bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie, či inak časovo a materiálne náročné dokazovanie. Ide o klasický spor o zaplatenie neuhradenej splatnej pohľadávky sťažovateľa voči jeho dlžníkovi.

... Žalobca sám nedal súdu žiaden dôvod na to, aby nemohol riadne a bez zbytočných prieťahov pokračovať v začatom súdnom konaní. Na výzvu súdu na doloženie ďalšieho vyhotovenia príloh k návrhu, reagoval žalobca obratom.

... Naopak, z postupu súdu po podaní návrhu vo veci, vyplýva, že sa vecou vôbec nezaoberal takmer 2 roky, kedy neurobil jediný procesný úkon smerujúci k jej prerokovaniu a rozhodnutiu.

... Sťažovateľ sa touto sťažnosťou domáha tiež priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2.000,- Eur. Túto sumu sťažovateľ považuje za primeranú z dôvodu, že stav právnej neistoty ohľadne výsledku, v tak jednoduchnej právnej veci, trvá už 2 roky. Pritom vec je stále iba na súde I. stupňa. Je viac ako isté, že v prípade, že ktorákoľvek zo strán sporu nebude spokojná s prvostupňovým rozhodnutím, odvolá sa, čo opäť oddiali právoplatné rozhodnutie a predĺži stav právnej neistoty na strane sťažovateľa.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho v záhlaví označeného základného práva podľa ústavy postupom okresného súdu v namietanom konaní, aby okresnému súdu prikázal konať v namietanom konaní bez zbytočných prieťahov, aby mu priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € a úhradu trov konania v sume 312,35 €.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom, resp. nečinnosťou okresného súdu v namietanom konaní o zaplatenie peňažnej sumy.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

9. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

10. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

(III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

11. Ústavný súd taktiež už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 56/08), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

12. Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté konanie začalo na okresnom súde 27. novembra 2015 doručením návrhu sťažovateľa. Okresný súd výzvou zo 4. decembra 2015 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a výzvou z 21. januára 2016 na predloženie príloh k návrhu na vydanie platobného rozkazu. Dňa 3. februára 2016 okresný súd zaslal žalovanému na vyjadrenie návrh s prílohami. Dňa 1. marca 2016 bola okresnému súdu vrátená neprevzatá zásielka od žalovaného. Uznesenie okresného súdu z 3. februára 2016 nadobudlo právoplatnosť 5. marca 2016 a vykonateľnosť 25. marca 2016. Sťažovateľ sa v priebehu septembra 2017 obrátil na predsedu okresného súdu so sťažnosťou na prietahy v namietanom konaní. Podpredseda okresného súdu v odpovedi na uvedenú sťažnosť sp. zn. Spr. 3070/17 z 20. septembra 2017 na základe zisteného stavu sťažovateľovi oznámil, že „... v konaní došlo k zbytočným prietahom, a to nečinnosťou súdu od 26. 03. 2016 do 06. 09. 2017. K odstráneniu nedostatku nečinnosti došlo úkonom nariadenia pojednávania na deň 10. 10. 2017.“. Dňa 10. októbra 2017 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 28. november 2017. Pojednávanie nariadené na 28. november okresný súd odročil na základe žiadosti žalovaného z 21. novembra 2017, v ktorej uviedol, že „... medzi účastníkmi konania prebiehajú v súčasnosti vzájomné rokovania ohľadom uzatvorenia súdneho zmiere. Zároveň súdu uvádzame, že pokiaľ dôjde... k uzatvoreniu súdneho zmiere, návrh na jeho schválenie súdu obratom predložíme“. Keďže v ďalšom priebehu konania

strany sporu neoznámili okresnému súdu, či došlo k uzatvoreniu súdneho zmieru, okresný súd nariadil pojednávanie na 9. február 2018.

13. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie od podania návrhu okresnému súdu do podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo dva roky. Aj keď postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol celkom bez prietáhov, po podaní sťažnosti na prietahy v konaní predseda okresného súdu prijal adekvátne opatrenia na ich odstránenie nariadením pojednávania vo veci. Stav namietaného konania, v ktorom okresný súd v čase predbežného prerokovania sťažnosti priebežne realizuje procesné úkony smerujúce k meritórnemu skončeniu veci, umožňuje vysloviť názor, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní sa prejavilo ako také, ktoré prispelo k odstráneniu nežiaduceho stavu zapríčineného dovtedajším postupom okresného súdu. Využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa v posudzovanej veci z jeho pohľadu javí ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii a úspešne ho aj využil ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Z uvedeného je zrejmé, že priebeh namietaného konania toho času nenasvedčuje tomu, že by v ňom dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Navyše, ak strany sporu vedú rokovania o mimosúdnom riešení sporu a z tohto dôvodu žiadajú odročiť pojednávanie, túto skutočnosť nemožno pričítať na ťarchu okresného súdu.

14. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že hoci doterajší postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol celkom bez prietáhov, ich intenzita s prihliadnutím na všetky okolnosti konania okresného súdu a na správanie sťažovateľa, resp. strán sporu, ako aj na doterajšiu dĺžku konania nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, ktorý by mohol jednoznačne viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a súčasný stav konania nevyklučuje definitívne možnosť prejednania predmetnej veci v primeranej lehote (m. m. III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04). Ústavný súd preto sťažnosť

sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

15. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto návrhoch sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2018